УДК 330.341.1

ІННОВАЦІЇ: СУТНІСТЬ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

© 2014 **ТЕЛИШЕВСЬКА Л. І., ПТАЩЕНКО О. В., КОЛЄДІНА К. О.**

УДК 330.341.1

Телишевська Л. І., Птащенко О. В., Колєдіна К. О. Інновації: сутність та правові засади їх реалізації

Метою статті є узагальнення наукових поглядів на економічну сутність інновацій та дослідження правових засад їх реалізації. Проаналізовано наукові підходи до визначення поняття «інновації» з позиції розгляду їх як зміни, процесу та результату. Уточнено трактування цього термінf, згідно з яким під інновацією можна розуміти процес зміни, у результаті здійснення якого забезпечується кількісний або якісний технічний, економічний, е кологічний чи соціальний ефект. Розглянуто законодавчу та нормативно-правову базу у сфері інноваційної діяльності України. Акцентовано увагу на відсутності в правовому регулюванні інноваційних відносин єдиної системної законодавчої платформи та, як наслідок,– на необхідності вдосконалення законодавства в цій сфері. Обґрунтовано пропозицію щодо систематизації інноваційного законодавства та запропоновано формування єдиного кодифікаційного акту, а саме – Інноваційного кодексу України

Ключові слова: *інновації, інноваційне законодавство, систематизація законодавства.*
Табл.: *2.* ***Бібл.:*** *22.*

Телишевська Лідія Іванівна *– кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри фінансів та кредиту, Харківський національний університет будівництва та архітектури (вул. Сумська, 40, Харків, 61002, Україна)*

Птащенко Олена Валеріївна *– кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та маркетингу, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)*
E-mail: *helena-valeriya@mail.ru*

Колєдіна Катерина Олександрівна *– аспірантка, кафедра фінансів і кредиту, Харківський національний університет будівництва та архітектури (вул. Сумська, 40, Харків, 61002, Україна)*

УДК 330.341.1

Телишевская Л. И., Птащенко Е. В., Коледина Е. А. Инновации: сущность и правовые основы их реализации

Целью статьи является обобщение научных взглядов на экономическую сущность инноваций и исследования правовых основ их реализации. Проанализированы научные подходы к определению понятия «инновации» с позиции рассмотрения их как изменения, процесса и результата. Уточнена трактовка этого термина, согласно которой под инновациями можно понимать процесс изменения, в результате осуществления которого обеспечивается количественный или качественный технический, экономический, экологический или социальный эффект. Рассмотрена законодательная и нормативно-правовая база в сфере инновационной деятельности Украины. Акцентировано внимание на отсутствии в правовом регулировании инновационных отношений единой системной законодательной платформы и, как следствие,– на необходимости совершенствования законодательства в этой сфере. Обосновано предложение по систематизации инновационного законодательства и предложено формирование единого кодификационного акта, а именно – Инновационного кодекса Украины.

Ключевые слова: *инновации, инновационное законодательство, систематизация законодательства.*
Табл.: *2.* ***Библ.:*** *22.*

Телишевская Лидия Ивановна *– кандидат экономических наук, старший научный сотрудник, профессор кафедры финансов и кредита, Харьковский национальный университет строительства и архитектуры (ул. Сумская, 40, Харьков, 61002, Украина)*

Птащенко Елена Валериевна *– кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры экономики и маркетинга, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеца (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)*
E-mail: *helena-valeriya@mail.ru*

Коледина Екатерина Александровна *– аспирантка, кафедра финансов и кредита, Харьковский национальный университет строительства и архитектуры (ул. Сумская, 40, Харьков, 61002, Украина)*

UDC 330.341.1

Telyshevska L. I., Ptashchenko O. V., Koliedina K. O. Innovation: Content and Legal Basis for Implementation

The article is aimed at synthesis of scientific views on the economic content of innovation and at studying the legal basis for its implementation. Scientific approaches to the definition of «innovation» were analyzed from the view of treating them as of change, process, and outcome. Interpretation of the term, according to which innovation can be understood as process of change, which results in a quantitative or qualitative technical, economic, environmental or social effect, has been revised. The legislative and regulatory framework in the sphere of innovation activity in Ukraine was considered. Special attention was given to the absence of an unified systemic legislative platform in the legal regulation of innovation relations and, consequently,– the need to improve the legislation in this area. The proposal for systematizing the innovative legislation has been substantiated and forming an unified codification act, namely – Innovative code of Ukraine, has been advised.

Key words: *innovation, innovative legislation, systematizing of legislation.*
Tabl.: *2.* ***Bibl.:*** *22.*

Telyshevska Lidia I. *– Candidate of Sciences (Economics), Senior Research Fellow, Professor, Department of Finance and Credit, Kharkiv National University of Construction Engineering and Architecture (vul. Sumska, 40, Kharkiv, 61002, Ukraine)*

Ptashchenko Olena V. *– Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Department of Economics and Marketing, Kharkiv National Economic University named after S. Kuznets (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)*
E-mail: *helena-valeriya@mail.ru*

Koliedina Kateryna O. *– Postgraduate Student, Department of Finance and Credit, Kharkiv National University of Construction Engineering and Architecture (vul. Sumska, 40, Kharkiv, 61002, Ukraine)*

За останні роки практично в усіх промислово розвинутих країнах світу підвищився інтерес до управління інноваційними процесами. Перед вітчизняною наукою також постає питання подальшого дослідження процесів і закономірностей використання інновацій відповідно до сучасних світових тенденцій розвитку економіки [21, с. 3]. Динаміка науково-технічного прогресу в теперішніх умовах призводить до таких глибоких змін, що пасивна, сповільнена реакція на розвиток науки і техніки означає наростаюче відставання. Уже в теперішній час технічний рівень більшості підприємств України відстає як мінімум на півстоліття від західних країн [13, с. 9 – 26]. Для досягнення сучасного рівня розвитку економіки необхідний технологіч-

ний прорив, а це потребує інтенсивного (миттєвого) створення, реалізації та дифузії інновацій. Трансформаційні перетворення та євроінтеграційні наміри України зумовлюють необхідність досягнення нової якості розвитку, яка б забезпечила рівноправне становище країни в системі світогосподарських зв'язків.

Дослідженню проблем інновацій та інноваційної діяльності присвячено низку праць вітчизняних і зарубіжних вчених, таких як: П. Самуельсон, Б. Санто, Б. Твісс, Й. Шумпетер, М. Денисенко, В. Семиноженко, Р. Фатхутдинов, В. Федоренко, П. Харів, М. Хучек та ін.

Ураховуючи те, що визначальним фактором світового розвитку є інноваційно-технологічний, Україна, як і багато інших країн світу, стоїть перед необхідністю переходу на засади постіндустріального розвитку. За цих умов знання, інформація, новітні технології та види управлінської практики перетворюються у стратегічний ресурс економічного розвитку і зростання. Інноваційний вектор розвитку вітчизняної економіки визначено в Законі України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», «Стратегії інноваційного розвитку України на 2010 – 2020 роки в умовах глобалізаційних викликів», програмі економічних реформ на 2010 – 2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» та державних програмах у сфері інноваційного розвитку (*табл. 1*).

Як видно з табл. 1, в країні законодавчо передбачено інноваційний розвиток економіки, починаючи з 2005 р., але намічені економічні реформи пробуксовують. Розроблена стратегія інноваційного розвитку може залишитись практично нереалізованою по багатьох причинах, у тому числі, якщо не створити сприятливих умов для інвестування процесу трансформації нововведень в інновації та їх комерціалізації. Останнє, у першу чергу, обумовлюється розумінням сутності інновацій, нагальної потреби розроблення відповідних інвестиційних і маркетингових стратегій підприємствами та чіткою, стабільною законодавчою базою їх реалізації.

Метою статті є узагальнення наукових поглядів на економічну сутність інновацій та аналіз правових засад їх здійснення в Україні.

При широкому застосуванні в наукових дослідженнях терміна «інновації» дотепер мають місце значні розходження в його трактуванні, тому в першу чергу треба уточнити сучасний зміст поняття «інновація» [5].

Слід зауважити, що слово «інновація» своїми коренями походить від англійського «*innovation*», що утворено з двох слів – латинського «новація» (новизна, нововведення) і англійського префікса «*in*», що означає «в», «введення». Тому в перекладі з англійської «інновація» означає введення нового, відновлення.

За новим економічним словником [2], під інновацією (нововведенням) розуміють нову техніку, технологію, яка є результатом досягнень науково-технічного прогресу.

Вчені та спеціалісти трактують поняття «інновації» як: зміни, процес і результат. Так, інновації як зміни розглядає Шумпетер Й. А.: «інновація – це зміни технології та управління, нові комбінації щодо техніки і технології» [20, с. 13]. З визначенням, запропонованим Й. А. Шумпетерем, погоджується П. Е. Самуельсон [11], який вважає, що інновація означає виведення на ринок нового або удосконаленого товару, або впровадження нової технології виробництва, або освоєння нового ринку. Хучек М. [18, с. 67] розширює межі цієї категорії, вважаючи при цьому, що інновація – це зміни в техніці, технології, організації, екології, економіці, а також в соціальному житті підприємства.

Деякі вчені у своїх наукових працях розглядають інновації як процес. Так, за думкою Федоренка В. Г. [16, с. 16], інновація – це процес, спрямований на створення, виробництво, розвиток та якісне вдосконалення нових видів виробів, технологій, організаційних форм. Санто Б. [12, с. 83] більш конкретизує це поняття, стверджуючи, що інновація – це такий суспільно-техніко-економічний процес, який через практичне використання ідей та винаходів приводить до створення кращих за своїми якостями виробів, технологій та дає прибуток. А з робіт Твісса Б. [14, с. 30] випливає, що інновація – це процес, в якому винахід або ідея набуває економічного змісту.

Таблиця 1

Державні програми у сфері інноваційного розвитку промислового сектора

Назва програми	Документ, яким затверджено програму	Термін виконання програми
Загальнодержавна комплексна програма розвитку високих наукоємних технологій	Закон України від 9.04.2004 р. №1676-IV	2005 – 2013 рр.
Програма розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні	Постанова КМУ від 2.02.2011 р. № 389	2011 – 2015 рр.
Державна цільова економічна програма «Створення в Україні інноваційної інфраструктури» на 2009 – 2013 рр.	Постанова КМУ від 14.05.2008 р. № 447	2009 – 2013 рр.
Державна цільова науково-технічна програма розроблення новітніх технологій створення вітчизняних лікарських засобів для забезпечення охорони здоров'я людини та задоволення потреб ветеринарної медицини на 2011 – 2015 рр.	Постанова КМУ від 22.06.2011 р. № 725	2011 – 2015 рр.
Державна цільова науково-технічна програма «Нанотехнології та наноматеріали» на 2010 – 2014 рр.	Постанова КМУ від 28.10.2009 р. № 1231	2010 – 2014 рр.

Джерело: складено авторами на основі джерела [9].

Барютін Л. С. розуміє під інновацією процес впровадження (у техніку, технологію, організацію виробництва та ін.) у практику якихось нових елементів, що одержують суспільне визнання у вигляді ринкового (комерційного) успіху [6].

Третього наукового підходу до формування поняття «інновації» – як до результату – дотримуються такі вчені, як Денисенко М. П., Риженко Я. В., Харів П. С., Собко О. М., Фатхутдинов Р. А. та ін.

Так, Денисенко М. П. і Риженко Я. В. [3, с. 11] розуміють під інновацією результат впровадження новацій з метою змін в об'єкті діяльності та одержання економічного, соціального або іншого виду ефекту. Фатхутдинов Р. А. [15] визначає інновацію як кінцевий результат впровадження нововедення з метою зміни досвіду управління й одержання економічного, соціального, науково-соціального, науково-технічного й іншого ефекту. Харів П. С. і Собко О. М. [17, с. 11] вважають, що інновація – це результат інноваційної діяльності, відображений у вигляді наукових, технічних, організаційних чи соціально-економічних новинок, який може бути отриманий на будь-якому етапі інноваційного процесу. Соколов Д. В., Титов А. Б. і Шабанова М. М. під інновацією розуміють підсумковий результат створення й освоєння (впровадження) принципово нового або модифікованого засобу, що задовольняє конкретні суспільні потреби й має ряд ефектів (економічний, науково-технічний, соціальний та ін.) [19].

Згідно із Законом України «Про інноваційну діяльність» [9] «інноваційна діяльність – це діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок, зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг».

Отже, ще до цих пір у світовій економічній літературі немає однозначного визначення поняття «інновація», що пояснюється тим, що воно перебуває у постійному розвитку і доповнюється різними аспектами, які враховують особливості та вимоги певного етапу розвитку суспільства. На нашу ж думку, під інновацією можна розуміти процес зміни, у результаті здійснення якого забезпечується кількісний або якісний технічний, економічний, екологічний чи соціальний ефект.

Сучасна нормативно-правова база стосовно науково-технічної та інноваційної діяльності налічує близько 200 документів, основні з яких наведено в *табл. 2.*

Таблиця 2

Законодавча та нормативно-правова база у сфері інноваційної діяльності України

Назва документа	Дата прийняття	Спрямування
1	2	3
Закон України «Про наукову і науково-технічнудіяльність»	13.12.1991 р. № 1977-XII	Визначає правові, організаційні та фінансові засади функціонування і розвитку науково-технічної сфери, створює умови для наукової та науково-технічної діяльності, забезпечення потреб суспільства й держави в технологічному розвитку
Постанова ВРУ «Про Концепцію науково-технологічного та інноваційного розвиткуУкраїни»	13.07.1999 р. № 916-XIV	Визначає головні цілі, пріоритетні напрями й механізми науково-технологічного та інноваційного розвитку України
Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»	11.07.2001 р. № 2623-III	Визначає правові та організаційні засади цілісної системи формування та реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки й техніки в Україні
Закон України «Про Інноваційну діяльність»	4.07.2002 р. № 40-IV	Визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні
Закон України «Про Державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»	14.09.2006 р. № 143-V	Визначає правові, економічні, організаційні та фінансові засади державного регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи»	17.06.2009 р. № 680-р	Визначає основні засади формування та реалізації збалансованої державної політики з питань забезпечення розвитку національної інноваційної системи, спрямованої на підвищення конкурентоспроможності національної економіки
Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності вУкраїні»	8.09.2011 р. № 3715-VI	Визначає правові, економічні та організаційні засади формування цілісної системи пріоритетних напрямів інноваційної діяльності та їх реалізації в Україні
Постанова КМУ «Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2012 – 2016 роки»	12.03.2012 р. № 294	Визначає середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності загальнодержавного рівня
Постанова КМУ «Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності галузевого рівня на 2012 – 2016 роки»	17.05.2012 р. № 397	Визначає середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності галузевого рівня

Закінчення табл. 2

1	2	3
Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері»	10.09.2012 р. № 691-р	Визначає концептуальні засади державного регулювання в інноваційній сфері, формування економічних структурних і організаційних основ інноваційної діяльності, створення належної інституціональної бази, створення сучасного ринку інновацій та технологій, визначення механізму оперативного реагування на зміни в інноваційній сфері

Джерело: складено авторами на основі джерела [9].

Незважаючи на створення законодавчої бази для забезпечення інноваційного розвитку держави, реально не відбувається переорієнтації економіки України на інноваційну модель, і дія введених для цього інститутів виявилась малоефективною. Чинні нормативно-правові акти не враховують реально існуючих економічних і соціальних умов, а також перспектив інноваційного розвитку суспільства, тому правове регулювання не є комплексним. Важливим питанням удосконалення існуючого інноваційного законодавства є необхідність врахування усіх сутнісних чинників функціонування національної економіки, які гальмують впровадження інновацій, а саме:

- ✦ неадекватність вимогам часу за своїм технологічним рівнем.

Так, у 2013 р. Україна згідно з даними Звіту про індекс глобальної конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ) за субіндексом «Технологічна готовність» зайняла 94-е місце, знизившись у рейтингу на 13 пунктів порівняно із 2012 р. (81-е місце). Україна посідає останні місця за складовими субіндексу «Технологічна готовність»: за наявністю новітніх технологій – 106-е місце, за освоєнням технологій на рівні компаній – 100-е місце, за переміщенням ПІІ та технологій – 131-е місце. Дещо кращі показники технологічної готовності Україна продемонструвала за рівнем доступу до глобальної мережі Інтернет: за кількістю осіб, які використовують Інтернет,– 93-є місце, за показником абонентів широкосмугової Інтернет-мережі на 100 осіб населення – 71-е місце, за обсягами Інтернет-трафіку (Кб на одного користувача) – 84-е місце, за показником користувачів мобільного Інтернету на 100 осіб – 94-е місце [22];

- ✦ знищення системи галузевих науково-дослідних інститутів та деградація науково-дослідної бази більшості вищих навчальних закладів; фактична та інституційна відсутність венчурного інвестування в інноваційні розробки.

В Україні показник витрат на дослідження та розробки, що є одним з основних показників рівня інноваційного розвитку країни, у 2012 р. становив лише 0,75% ВВП. Водночас, для порівняння, в Ізраїлі він дорівнює 4,38% ВВП, у Кореї – 4,03%, в Японії та Швеції – 3,39% і 3,37% ВВП відповідно[7];

- ✦ виток з країни кращих науковців і погіршення якості надання освітніх послуг і науково-дослідної діяльності.

Так, згідно з даними [22], за здатністю країни втримувати таланти, тобто висококваліфікованих працівників і молодих кваліфікованих спеціалістів, Україна посідає одне з останніх місць в світі (140-е місце серед 148 країн), а за здатністю залучати їх – 136-е місце.

Слід зауважити, що нині нормативно-правові акти, спрямовані на регулювання інноваційної сфери, визначають лише загальні, найбільш принципові положення, проте вони не узгоджені між собою та не регламентують інноваційну діяльність як інноваційний процес, направлений на прискорення економічного розвитку України [1, с. 120].

Правове регулювання інноваційних відносин позбавлено єдиної системної законодавчої платформи: загальні положення правового регулювання інноваційної діяльності містяться в Господарському кодексі України, а основні правила її здійснення – у ЗУ «Про інноваційну діяльність» та інших спеціальних законах. У частині регулювання відносин при виконанні науково-дослідних, конструкторських, технологічних робіт, а також відносин, пов'язаних зі створенням і використанням об'єктів права інтелектуальної власності, основним нормативно-правовим актом виступає Цивільний кодекс України. Крім того, існує низка питань, пов'язаних зі здійсненням та організацією інноваційної діяльності, що вирішується на підзаконному рівні.

Отже, законодавство в інноваційній сфері можна охарактеризувати як таке, що носить несистемний характер. За таких умов першочерговим стає питання систематизації існуючого законодавства, що дозволить узгодити та уніфікувати термінологію в інноваційній сфері, усунути протиріччя та дублювання між положеннями правових норм різних нормативно-правових актів та забезпечити ефективне законодавче регулювання відносин в інноваційній сфері тощо. Результатом проведення систематизації інноваційного законодавства повинен стати єдиний кодифікаційний акт (Інноваційний Кодекс України), який охоплював би всі аспекти правового регулювання відносин, що складаються в інноваційній сфері.

ВИСНОВКИ

Включення України у світовий економічний простір і створення в країні довгострокових умов для безперервного економічного зростання зумовлюють необхідність створення й ефективного використання інновацій. Під інновацією можна розуміти процес зміни, у результаті здійснення якого забезпечується кількісний або якісний технічний, економічний, екологічний чи соціальний ефект. Обов'язковою передумовою реалізації інновацій є чіткість, стабільність та постійний жорсткий контроль за дотриманням нормативної правової бази, яка потребує негайної систематизації та, як наслідок, формування єдиного кодифікаційного акту. Тому виникає необхідність розширення та поглиблення подальших досліджень у цій сфері. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Барахтян Н. В. Державно-правове регулювання інноваційної діяльності: сучасний стан та перспективи / Н. В. Барахтян // Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері : матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 14 червня 2011 р. – Х. : ФІНН, 2011. – С. 120.

2. Большой экономический словарь / Под. ред. А. Н. Азрилияна. – 5-е изд., доп. и перераб. – М. : ИНЭ, 2002. – 1280 с.

3. Денисенко М. П. Стратегічна місія інноваційної діяльності та шляхи її активізації в Україні / М. П. Денисенко, Я. В. Риженко // Проблеми науки. – 2007. – № 6. – С. 10 – 16.

4. Задихайло Д. В. Концептуальні засади кодифікації інноваційного законодавства України / Д. В. Задихайло [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ndidbms.kharkiv.com/konf/1.pdf

5. Луциків І. Економічна суть інноваційної діяльності / І. Луциків // Галицький економічний вісник. – 2010. – № 2(27). – С. 89 – 95.

6. Морозов Ю. П. Управление технологическими инновациями в условиях рыночных отношений : монография. – Н. Новгород : Изд-во Нижнегородского ун-та, 1995. – 328 с.

7. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : стат. зб. – К. : Інформаційно-видавничий центр Держстату України, 2013. – 287 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrstat.gov.ua

8. Овчиннікова М. А. Аналіз проблем інноваційно-інвестиційного законодавства України / А. М. Овчиннікова // Бізнес Інформ. – 2012. – № 12. –С. 96 – 104.

9. Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rada.gov.ua/

10. Про інноваційну діяльність : Закон України від 4 липня 2002 р. № 40- IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua

11. Самуэльсон П. Э. Экономика. В 2-х томах. – М. : НПО «АЛГОН» ВНИИСИ «Машиностроение», 1993. – Т. 1. – 333 с.

12. Санто Б. Инновация как средство экономического развития / Б. Санто / Пер. с венг. – М. : Прогрес, 1990. – 296 с.

13. Семиноженко В. П. Структурна революція в економіці як категоричний імператив сучасної політики України / В. П. Семиноженко // Інновації: проблеми науки та практики : монографія. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2006. – 336 с. – С. 9 – 26.

14. Твисс Б. Управление научно-техническими нововведениями / Б. Твисс / Сокр. пер. с англ. – М. : Экономика, 1989. – 271 с.

15. Фатхутдинов Р. А. Инновационный менеджмент : учебник / Р. А. Фатхутдинов. – 4-е изд., перераб. и доп. – СПб. : Питер, 2004. – 400 с.

16. Федоренко В. Г. Інноваційна і інвестиційна стратегія України / В. Г. Федоренко // Економіка та держава. – 2003. – № 8. – С. 16 – 27.

17. Харів П. С. Активізація інноваційної діяльності промислових підприємств регіону : монографія / П. С. Харів, О. М. Собко. – Тернопіль : Економічна думка, 2003. – 184 с.

18. Хучек М. Социально-экономическое содержание инновации на предприятии / Марек Хучек // Вестник Московского университета. Серия «Экономика». – 1995. – № 1. – С. 62 – 71.

19. Шабанова М. М. Организационно-экономические механизмы управления в системах предпринимательства / М. М. Шабанова. – СПб. : Изд-во С.-Петерб. Гос. ун-та экономики и финансов, 1998. – 320 с.

20. Шумпетер Й. А. Теория экономического развития (Исследование предпринимательской прибыли, капитала и цикла конъюнктуры) / Йозеф Алоиз Шумпетер / Пер. с нем. – М. : Прогресс, 1982. – 453 с.

21. Щербак В. Г. Управління торговою маркою в механізмі товарної інноваційної політики підприємства : монографія / В. Г. Щербак, Г. О. Холодний, О. В. Птащенко та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 252 с.

22. The Global Competitiveness Report 2012 – 2013 [Electronic resource]. – Mode of access : http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2012-13.pdf

REFERENCES

Barakhtian, N. V. "Derzhavno-pravove rehuliuvannia innovatsiinoi diialnosti: suchasnyi stan ta perspektyvy" [Public regulation of innovation: current status and prospects]. *Proekt Innovatsiinoho kodeksu Ukrainy iak novyi etap rozvytku normotvorennia v innovatsiinii sferi*. Kharkiv: FINN, 2011.120-.

Bolshoy ekonomicheskiy slovar [Great Dictionary of Economics]. Moscow: INE, 2002.

Denysenko, M. P., and Ryzhenko, Ya. V. "Stratehichna misiia innovatsiinoi diialnosti ta shliakhy ii aktyvizatsii v Ukraini" [The strategic mission of innovation and ways of its activation in Ukraine]. *Problemy nauky*, no. 6 (2007): 10-16.

Fatkhutdinov, R. A. *Innovatsionnyy menedzhment* [Innovation Management]. St. Petersburg: Piter, 2004.

Fedorenko, V. H. "Innovatsiina i investytsiina stratehiia Ukrainy" [Innovation and investment strategy of Ukraine]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 8 (2003): 16-27.

Khariv, P. S., and Sobko, O. M. *Aktyvizatsiia innovatsiinoi dialnosti promyslovykh pidpryiemstv rehionu* [Enhancing innovation of industrial enterprises in the region]. Ternopil: Ekonomichna dumka, 2003.

Khuchek, M. "Sotsialno-ekonomicheskoe soderzhanie innovatsii na predpriiatii" [Socio-economic content of innovation in the enterprise]. *Vestnik Moskovskogo universiteta. Seriia "Ekonomika"*, no. 1 (1995): 62-71.

[Legal Act of Ukraine] (2002). http://zakon.rada.gov.ua

Lutsykiv, I. "Ekonomichna sut innovatsiinoi diialnosti" [The economic essence of innovation]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, no. 2 (27) (2010): 89-95.

Morozov, Yu. P. *Upravlenie tekhnologicheskimi innovatsiiami v usloviiakh rynochnykh otnosheniy* [Management of technological innovation in market conditions]. N. Novgorod: NNGU, 1995.

"Naukova ta innovatsiina diialnist v Ukraini" [Research and Innovation in Ukraine]. http://ukrstat.gov.ua

Ofitsiinyi portal Verkhovnoi Rady Ukrainy. http://wwwюrada.gov.ua/

Ovchynnikova, M. A. "Analiz problem innovatsiino-investytsiinoho zakonodavstva Ukrainy" [Analysis of the problems of innovation and investment legislation of Ukraine]. *Biznes Inform*, no. 12 (2012): 96-104.

Santo, B. *Innovatsiia kak sredstvo ekonomicheskogo razvitiia* [Innovation as a means of economic development]. Moscow: Progress, 1990.

Semynozhenko, V. P. "Strukturna revoliutsiia v ekonomitsi iak katehorychnyi imperatyv suchasnoi polityky Ukrainy" [The structural revolution in the economy as a categorical imperative of modern politics in Ukraine]. In *Innovatsii: problemy nauky ta praktyky*, 9-26. Kharkiv: INZhEK, 2006.

Samuelson, P. E. *Ekonomika* [The Economy]. Moscow: ALGON; Mashinostroenie, 1993.

Shabanova, M. M. *Organizatsionno-ekonomicheskie mekhanizmy upravleniia v sistemakh predprinimatelstva* [Organizational and economic mechanisms of control systems business]. St. Petersburg: SPbGUEF, 1998.

Shumpeter, I. A. *Teoriia ekonomicheskogo razvitiia (Issledovanie predprinimatelskoi pribyli, kapitala i tsikla koniunktury)* [Theory of Economic Development (Study of business profits, capital and cycle conditions)]. Moscow: Progress, 1982.

Shcherbak, V. H. *Upravlinnia torhovoiu markoiu v mekhanizmi tovarnoi innovatsiinoi polityky pidpryiemstva* [Brand Management in the mechanism of commodity innovative policy of the company]. Kharkiv: KhNEU, 2013.

Tviss, B. *Upravlenie nauchno-tekhnicheskimi novovvedeniiami* [Management of scientific and technological innovations]. Moscow: Ekonomika, 1989.

"The Global Competitiveness Report 2012 – 2013" http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2012-13.pdf

Zadykhailo, D. V. "Kontseptualni zasady kodyfikatsii innovatsiinoho zakonodavstva Ukrainy" [Conceptual Foundations of Codification of innovative legislation of Ukraine]. http://ndidbms.kharkiv.com/konf/1.pdf